

ЈУРОВСКИ С БЕОГРАДСКОМ ФИЛХАРМОНИЈОМ

Легендарни диригент Михаил Јуровски и Београдска филхармонија извешће симфоније Моцарта и Шостаковича вечерас на сцени Колорца. Данас најстарији представник чувене династије музичара одрастао је у кругу светски познатих уметника бившег Совјетског Савеза. Блиско познанство са Шостаковичем оставило је на Јуровског велики траг, те се данас сматра једним од најбољих интерпретатора композиторских дела.

У КАНУ ОТВОРЕН ЈЕДАН ОД НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ СВЕТСКИХ ФЕСТИВАЛА

Идентитет филма нема ни род, ни заставу, ни границе

Уз присуство бројних звезда светске кинематографије у Театру Лимијер у Кану је прексидио отворен један од најзначајнијих и најутицајнијих филмских фестивала, 70. по реду. Јубиларно издање Кана по програму који нуди изгледа истински моћно и по оцени критичара сматра се најбољим у протеклих десетак година. Звезда прве вечери била је италијанска глумица Моника Белучи, која је са француским комича-

Српска кинематографија биће представљена „Скупљачима перја“, играним филмовима „Влажност“ и „Реквијем за госпођу Ј“ и спет кратких остварења младих аутора

Чланови жирија на челу с Педром Алмодоваром

рем Алексом Луцом водила церемонију отварања, на којој је рекла да „идентитет филма нема ни род, ни заставу, ни границе“ и одала почаст Алмодовару, председнику овогodiшњег жирија.

У својој дугој историји Кан се профилисао као фестивал с највећим пословним маркетом и највећим културним и економским утицајем о чему најбоље сведочи својевремена изјава полске режисерке Агњешке Холанд - да је за филм боље да игра и у најзабаченијем програму Кана, него у конкуренцији и једног другог фестивала на свету.

Част да отвори фестивал припала је филму „Исмаелови духови“ француског редитеља Арноа Делпешена са Матјеом Амалриком и Марином Котиајер у главним улогама. У такмичарској конкуренцији за „Златну

палму“ је 19 наслова, од којих пет америчких, четири француска и по два руска, корејска и британска филма. Нове филмове представиле низ светски славних редитеља, међу којима су Михаел Ханеке, Андреј Звјагинцев, Тод Хејнс, Софија Колпола, Фатих Акин, Јоргос Лантимос, Корнел Мундруца, Мишел Азанависијус и други.

Изван конкуренције, представиле се дојајени Роман Полански и Агнес Варда, а као режисер ће се у 79. години први пут представити и славна глумица и политичка активисткиња Ванеса Редгрејв са документарцем „Море туге“ посвећеном избеглицима.

Најбољи филм одабраће жири у саставу: шпански редитељ Педро Алмодовар (председник), глумци Вил Смит (САД),

Џесика Честејн (САД), Ањес Жауи (Француска), Фан Бинг-јем (Кина), редитељи Паоло Сорентино (Италија), Марен Аде (Немачка), Парк Чан-Вок (Јужна Кореја) и француско-либански композитор Габријел Јаред.

„Надам се да ће теме које су мени битне, полне и родне, бити на добар начин представљене у програму и то може утицати на мој избор. Сви смо различити у жирију и наш задатак је да погледамо филмове и на основу њиховог уметничког квалитета просудимо који је најбољи“ - рекао је Алмодовар.

Ова година ће бити једна од успешнијих када је у питању представљање српске кинематографије на Канском филмском фестивалу - биће

приказана два играна „Влажност“ Николе Љуце и „Реквијем за госпођу Ј“ Бојана Вулетића као и пет краткометражних филмова младих аутора и потписан Уговор о сарадњи између Француске и Србије.

У програм „Кан класик“ уврштен је филм „Скупљачи перја“ Александра Петровића, у селекцији од 16 филмова од 1946. до 1992. „који су стварали историју канског фестивала“, а 1967. награђен је Великом наградом жирија у управу у Кану. „Скупљачи перја“ ће после 50 година поново бити приказани у Кану 24. маја, а пројекцији ће присуствовати и Оливера Катрина, која је уз Бекима Фемију, Велимира Бату Живојиновића и Гордану Јовановић тумачила једну од главних улога. **К. Р.**

УКРАТКО

Француски писци у Српском ПЕН центру

Познати француски писци Филип Клодел, Нина Јаржеков, Наташа Апана и Седрик Гра посетили су Српски ПЕН центар, где су се у дужем разговору интересовали за рад ове организације, као и за могућности књижевне и културне сарадње. Окосница разговора у Српском ПЕН центру били су статус књижевности данас и њена позиција у мрежи модерних друштвених, медијских и информатичких околности. Француски писци су се у разговору са српским колегама посебно интересовали да ли је статус књижевности у српском друштву упоредив са статусом књижевности у Француској.

Отуда су их нарочито занимале теме као што су позиција књижевности после нестанка њене социјалне функције, одјек нових историјских догађаја, укључујући деведесете, у српској књижевности, доминантне теме и жанрови, улога и присуство забавне литературе, као и питање цензуре. Велику пажњу француских писаца привукле су антологија савремене српске поезије и антологија савремене српске прозе на енглеском језику, као и историја српске књижевности на енглеском језику које је објавио Српски ПЕН центар.

Дел Монако поставља „Норму“ у Народном позоришту

Ђанкарло дел Монако, италијански оперски редитељ, уметник светске репутације и каријере, стигао је у Београд, где ће на Великој сцени Народного позоришта поставити чувену Белинијеву оперу „Норма“. Већ се сусрео са комплетном уметничком и сарадничком екипом и представио им своју концепцију рада на опери, која ће премијерно бити изведена 10. јуна.

У свету готово и не постоји позната оперска кућа у којој Дел Монако није радио - само у чувеном њујоршком „Метрополитену“ поставио је пет опера, а у Европи више од сто. Био је веома успешан и као управник у позориштима у Немачкој, Француској, Шпанији и Италији.

„Норма“ ће бити његова прва режија у Народном позоришту у којем је, пре више деценија, често гостовао његов отац, један од најбољих тенора у историји оперске уметности, Марио дел Монако. У новој продукцији, коју припремају у Народном позоришту диригенти Лари Њуланд (САД) и Дејан Савић, насловну ролу певаће сопран Сања Керкез, у алтернацији са Свитланом Декар, Јасмином Трумбеташ Петровић и Сањом Косанић.

Објављена „Непослушна грађанка“ Владе Дивљана

Необјављена песма Владе Дивљана „Непослушна грађанка“ појавила се као анимирано спот и винилни сингл, у издању промотерске куће Лонг Плеј. Ауторска песма Дивљана (1958-2015), главне креативне снаге културних Идола и касније утицајног кантаутора, на плочи је забележена у две верзије: на А страни се налази „Непослушна грађанка“ у миксу Војислава Аралице, за коју су анимирано спот урадили Милош Томић и Марија Ђорђевић, док се на Б страни налази основна, демо верзија. „Непослушну грађанку“ су снимили и аранжман заједнички потписују Дивљан (вокал и гитара) и бенд за ову прилику назван „Непослушни“, који су чинили Бојана Вунуришевић (вокал, синт), Петар Рудић (семплер), Милорад Ристић (бас), Горан Милошевић (бубањ) и Јамал Ал Кисњани (саксофон).

ВЕНЕЦИЈА ДО НОВЕМБРА У ЗНАКУ 57. БИЈЕНАЛА САВРЕМЕНОГ ВИЗУЕЛНОГ СТВАРАЛАШТВА

Нека живи уметност!

(Специјално за „Дневник“ из Венеције)

У павиљонима Ђардина и Арсенала, као и у ренесансним палатама и просторима скривеним у лавиринтима питореских венецијанских уличица, наспрнут свакодневном и туристичком, од 10. маја до 26. новембра, дешава се и један другачији живот - у знаку савремене визуелне уметности.

Прослављање уметности, кредо је овогodiшњег 57. Бијенала које је, у древној престоници некада моћне Млетачке републике, започело тродневним вернисажом који је претходно званично отварања 13. маја.

По идеји, уметничке директорке, Кристин Масел, кустоскиње париског Центра „Жорж Помпиду“, Бијенале је понело наслов „Вива, арте, вива“, с намером да се, „кроз плурализам различитих гласова“,

ода почаст уметности и „човековој способности да избегне доминацију светске моћи и власти“. На основу концепта главне кустоскиње, установљени су (транс) павиљони Времена и бесконачности, Среће и страха, Уметника и књига, Заједништва, Традиције, Боја, Шамана и Дионизијски павиљон.

На Бијеналу учествује 85 националних поставки и 120 уметника, међу којима Филица Барлоу, Марк Бредфорд, Олафур Елиасон, Кики Смит, Франц Вест, Ернесто Нето, Такахио Ивасаки, Младен Стилиновић, Бас Јан Адер, Кадер Атиа, Чарлс Атлас и др.

У данима вернисажа, који је био затворен за публику и намењен стручној јавности, одвијале су се конференције за штампу, панел-дискусије, уметнички перформанси, стручна вођења, као и свечана отварања поставки у националним и централном павиљону. Вернисаж је и овога пута спојио новинаре најпознатијих светских медија, директоре најпрестижнијих музеја, галеристе, кустосе, историчаре уметности и уметнике који излажу на Бијеналу. Тако се, међу многобројним посетиоцима, могла срести Њујорчанка Кики Смит, Аустријанац Ервин

Вурм, немачки уметник Данијел Рихтер, британски вајар Ентони Гормли или Клаус Бизенбах, главни кустос одељења за медије и перформанс Музеја савремене уметности (МОМА), заслужан за ретроспективну изложбу и тромесечни перформанс „Уметник је присутан“ Марине Абрамовић, која је такође примећена у Венецији, будући да су на острву Ђудека, у оквиру самосталног пројекта, представљени њени видео-записи и фотографије из серије „Кухиња“.

И ове су године, током вернисажа, најпосећенији били павиљони Немачке, а потом и Сједињених Америчких Држава, Јапана и Велике Британије. За тим Француски павиљон претворен у музички студио, Аустралијски павиљон у којем излаже Трејси Мосфат и павиљон Бразила, у којем је подна инсталација од челичних шипки и видео-рад Ситније Марсел добио специјалну награду.

Захваљујући интерактивним инсталацијама Ервина Вурма, „Камиону“ и „Једноминутним скулптурама“, посетиоце је привукао и Аустријски павиљон, смештен у непосредној близини Павиљона Србије, на којем су и даље уклесана слова Југославија, будући да је, по жељи Павла Карађорђевића, павиљон саграђен још 1938. године.

Златни лав за животно дело припао је Американки Кароле Шниман, док је главна награда за нацио-

Херстово „Благо са олупине невероватног“

А за све оне које ће 57. Бијенале визуелне уметности оставити равнодушним, остаје да у венецијанским музејима Пунта дела Догана и Палата Граси погледају „Благо са олупине невероватног“, гротескно, апсурдно и фасцинантно изложбу оспораваног и глорификованог Дејмијана Херста, познатог јер је изложио витрину са ајкулом у формалину, а људску лобању излио од платине и оптоchio дијамантима. Ова, вероватно најскупља самостална изложба једног савременог уметника, која је коштала више од 62 милиона америчких долара, већ је, као што је то обичај када је о Херсту реч, изазвала опречне коментаре. Од тога да је реч о пренадуваној, баснословно скупој бесмислици па до тврђења да је у питању генијална поставка која ће својим значајем у засенак бацити читаво 57. Бијенале уметности у Венецији.

Ана Имхоф, добитница Златног лава

нални павиљон припала Немцима. Пројекат „Фауст“ Ане Имхоф, комбинација инсталације, перформанса и скулптуре, која се допала и стручном жирију и посетиоцима, на активан начин укључује и посматраче иложбе. Реч је о, како је то у образложењу жирија истакнуто, „моћној и узнемиравајућој инсталацији која покреће ургентна питања о актуелном тренутку и уводи посматраче у стање анксиозности“, о појединцу суоченим са владавином капитала, који, као у Гетеовој драми, тргује сопственом душом која заправо ни не постоји.

И у појединачној конкуренцији, Златни лав је припао немачком уметнику, Францу Ерхарду Валтеру, док је Сребрног лава добио Хасан Кан.

Упркос мање или више успешним националним селекцијама, и полемикама у вези са тим колико је избор Кристин Масел заиста у знаку уметника и врхунске уметности, што јој је, судећи по њеном експозеу, била намера, Бијенале и даље остаје једна од интернационално најзначајнијих изложби савремене визуелне уметности.

Љиљана Малетин Војводић

Фото: Драган Војводић

Немачком павиљону припала главна награда Бијенала